

Bruselj, 14. februar 2017
(OR. en)

6128/1/17
REV 1

JAI 102
COPEN 37
GENVAL 10
EUROJUST 22
ENFOPOL 59
ENFOCUSTOM 31

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	11501/16
Zadeva:	Praktična navodila za skupne preiskovalne skupine

V prilogi vam pošiljamo Praktična navodila za skupne preiskovalne skupine, ki jih je pripravil sekretariat Mreže za skupne preiskovalne skupine v sodelovanju z Eurojustom, Europolom in uradom OLAF. To je izboljšana različica priročnika za skupne preiskovalne enote, ki je bil posodobljen na podlagi pridobljenih praktičnih izkušenj, in vključuje tudi posodobljeni vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine¹.

¹ UL C 18, 19.1.2017, str. 1–9.

SKUPNE PREISKOVALNE SKUPINE

Praktična navodila

Kazalo

1. Cilj.....	4
2. Koncept skupnih preiskovalnih skupin in pravni okvir	4
2.1. Opredelitev	4
2.2. Pravni okvir	5
3. Ustanovitev skupne preiskovalne skupine	6
3.1. V kakšnem primeru se ustanovi skupna preiskovalna skupina?	6
3.1.1. Ustrezni primeri.....	6
3.1.2. Praktični vidiki	7
3.2. Sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine	8
3.3. Struktura skupine.....	8
3.3.1. Sestava skupine	8
3.3.2. Sodelujoči v skupini.....	9
3.4. Obveščanje Eurojusta o ustanovitvi skupnih preiskovalnih skupin.....	9
4. Delovanje skupne preiskovalne skupine	9
4.1. Pravni okvir.....	9
4.2. Načrtovanje in usklajevanje operativnih dejavnosti.....	10
5. Razpustitev in ocena skupne preiskovalne skupine	11
PRILOGE	12
Priloga I – pogosto zastavljena vprašanja	12
1. Kateri so najpomembnejši praktični ukrepi pri ustanovitvi skupne preiskovalne skupine?	12
2. Ali skupne preiskovalne skupine potrebujejo več časa in virov kot drugi čezmejni primeri?	12
3. Ali so skupne preiskovalne skupine primerne v nujnih primerih?	13
4. Ali je v skupni preiskovalni skupini „vodilna država“?	13
5. Ali je sodelovanje Eurojusta ali Europola v skupni preiskovalni skupini obvezno? Pod kakšnimi pogoji je skupina upravičena do sredstev EU? Ali lahko sodelujejo drugi organi?	14
6. Ali bi morale biti v vseh državah, ki so zainteresirane za ustanovitev skupne preiskovalne skupine, izvedene notranje preiskave?.....	14
7. Ali bi morala vsaka pogodbenica sporazuma imenovati vodjo skupne preiskovalne skupine?.....	15
8. Ali je lahko imenovanih več vodij skupne preiskovalne skupine za isto državo?	15
9. Ali so v operacije skupne preiskovalne skupine poleg organov kazenskega pregona in pravosodnih organov lahko vključeni tudi drugi organi?.....	16
10. Kako poteka izmenjava informacij in dokazov v skupni preiskovalni skupini? Kako se ta izmenjava odraža v nacionalnih postopkih?	16
11. Kako je mogoče organizirati izmenjavo informacij in dokazov, zbranih pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine?.....	17
12. Pod kakšnimi pogoji so dokazi, ki jih zbere skupna preiskovalna skupina, dopustni v postopkih na nacionalnih sodiščih?	17
13. Kako pojasniti zahteve za razkritje, ki izhajajo iz nacionalnih zakonodaj partneric v skupnih preiskovalnih skupinah?	18
14. Kako se dokazi, pridobljeni v okviru medsebojne pravne pomoči, izmenjujejo v okviru skupne preiskovalne skupine?.....	18
15. Ali skupna preiskovalna skupina izključuje uporabo drugih instrumentov za policijsko in pravosodno sodelovanje?.....	19

Priloga II – Podpora agencij/organov EU skupnim preiskovalnim skupinam	20
1. Eurojust.....	20
1.1 Naloge in pooblastila.....	20
1.2 Sodelovanje nacionalnih članov Eurojusta v skupnih preiskovalnih skupinah.....	21
1.3 Podpora Eurojusta skupnim preiskovalnim skupinam	21
2. Europol	22
2.1. Naloge in struktura Europola	22
2.2. Pravna podlaga – sodelovanje Europola v skupnih preiskovalnih skupinah	23
2.3. Operativna podpora Europola skupnim preiskovalnim skupinam	23
3. OLAF	24
3.1. Naloge in pooblastila.....	24
3.2. Pravna podlaga za sodelovanje OLAF v skupni preiskovalni skupini.....	25
3.3. Podpora urada OLAF skupnim preiskovalnim skupinam.....	26
Priloga III – Vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine	28
Priloga IV – Kontrolni seznam za načrtovanje in usklajevanje operativnih dejavnosti	38
1. Splošna vprašanja	38
2. Vprašanja, povezana s kaznivimi dejanji.....	39

1. Cilj

Cilj teh praktičnih navodil je izvajalcem zagotoviti informacije, smernice in nasvete za vzpostavitev skupnih preiskovalnih skupin. Pripravila jih je Mreža za skupne preiskovalne skupine, v sodelovanju z Eurojustom, Europolom in uradom OLAF; to je izboljšana različica prejšnjega *priročnika za skupne preiskovalne enote*, ki je bila posodobljena na podlagi pridobljenih praktičnih izkušenj.

Mreža za skupne preiskovalne skupine

Mreža nacionalnih strokovnjakov EU za skupne preiskovalne skupine (v nadaljnjem besedilu: Mreža za skupne preiskovalne skupine) je bila ustanovljena leta 2005, da bi spodbujali uporabo teh skupin v praksi. Vse države članice so imenovala enega ali več nacionalnih strokovnjakov, ki zastopajo obe razsežnosti skupnih preiskovalnih skupin, tj. pravosodje (sodniki, tožilci, ministrstva za pravosodje) in kazenski pregon (policijski uradniki, notranja ministrstva). Na nacionalni ravni strokovnjaki delujejo kot informacijska točka, njena naloga pa je svetovanje izvajalcem, ki želijo ustanoviti skupno preiskovalno skupino. Ker so člani Mreže za skupne preiskovalne skupine, imajo izkušnje in strokovno znanje v zvezi z delovanjem skupnih preiskovalnih skupin v svoji državi članici in dostop do informacij v zvezi s praktičnimi vidiki delovanja teh skupin v drugih državah članicah. Sekretariat, ki ga od leta 2011 gosti Eurojust, promovira, podpira in spodbuja dejavnosti mreže.

Če želite vzpostaviti stik z vašim/i nacionalni/i strokovnjak/i, prosimo uporabite razpoložljive nacionalne kanale (intranet itd.). Če ne najdete potrebnih informacij, pišite na e-naslov jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

2. Koncept skupnih preiskovalnih skupin in pravni okvir

2.1. Opredelitev

Skupna preiskovalna skupina je mednarodno orodje za sodelovanje, temelječe na sporazumu, ki ga sklenejo pristojni organi – pravosodni (sodniki, tožilci, preiskovalni sodniki...) in organi kazenskega pregona – dveh ali več držav; ustanovljena je za omejeno obdobje in poseben namen, tj. za izvajanje preiskav kaznivih dejanj v eni ali več sodelujočih državah.

Skupne preiskovalne skupine prinašajo dodano vrednost v primerjavi z drugimi oblikami policijskega in pravosodnega sodelovanja, saj:

- omogočajo neposredno zbiranje in izmenjavo informacij in dokazov brez uporabe tradicionalnih kanalov v okviru medsebojne pravne pomoči. Informacije in dokazi, ki se zbirajo v skladu z zakonodajo države, v kateri deluje skupina, se lahko izmenjujejo (že) na podlagi sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine; in
- napoteni člani skupine (tj. tisti, ki niso iz države, v kateri deluje skupina) imajo pravico biti prisotni in sodelovati – v okviru omejitev, določenih v nacionalni zakonodaji in/ali s strani vodje skupine – pri preiskovalnih ukrepih, ki se izvajajo zunaj njihove matične države.

Zato so skupne preiskovalne skupine zelo učinkovito in uspešno orodje za sodelovanje, saj olajšujejo usklajevanje preiskav in pregonov, ki se hkrati izvajajo v več državah.

2.2. Pravni okvir

Pravni okvir EU za ustanovitev skupnih preiskovalnih skupin med državami članicami je v členu 13 Konvencije o medsebojni pravni pomoči iz leta 2000¹ in Okvirnem sklepu o skupnih preiskovalnih enotah iz leta 2002². Do zdaj so vse države članice uporabljale eno ali obe pravni podlagi.

Evropskega preiskovalnega naloga ni mogoče uporabiti za zahtevo za ustanovitev skupne preiskovalne skupine³.

Skupne preiskovalne skupine se lahko ustanovijo tudi na podlagi drugih mednarodnih instrumentov zlasti s pristojnimi organi držav zunaj Evropske unije in med njimi. Naslednji instrumenti vključujejo pravno podlago za ustanovitev skupnih preiskovalnih skupin:

- Sporazum med Evropsko unijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o uporabi nekaterih določb Konvencije z dne 29. maja 2000 o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije ter njenega Protokola iz leta 2001⁴;
- člen 5 Sporazuma o medsebojni pravni pomoči med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike⁵;
- člen 27 Konvencije o policijskem sodelovanju za Jugovzhodno Evropo (PCC SEE)⁶, ki se uporablja med več državami članicami (Avstrijo, Bolgarijo, Madžarsko, Romunijo in Slovenijo) in balkanskimi državami (Albanijo, Bosno in Hercegovino, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo, Moldavijo, Črno goro in Srbijo);
- člen 20 Drugega dodatnega protokola k Evropski konvenciji o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah⁷;

¹ Konvencija z dne 29. maja 2000 o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije, UL C 197, 12.7.2000, str. 1–23. [Na voljo na](#).

² Okvirni sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o skupnih preiskovalnih enotah, UL L 162, 20.6.2002, str. 1–3. [Na voljo na](#).

³ Direktiva 2014/41/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah, UL L 130, 1.5.2014, str. 1–36). [Na voljo na](#).

⁴ UL L 26, 23.1.2004, str. 3–9.

⁵ UL L 181, 23.1.2004, str. 34–42.

⁶ Registracija pri sekretariatu Združenih narodov: Albanija, 3. junija 2009, št. 46240; *glej* <http://www.pccseesecretariat.si/>.

⁷ CETS št. 182: *see* <http://www.conventions.coe.int/?lg=fr>.

- člen 9 Konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi⁸;
- člen 19 Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (UNTOC)⁹;
- člen 49 Konvencije Združenih narodov proti korupciji (MKZNP)¹⁰;
- dvostranski sporazumi med sodelujočimi državami.

Iste države ne morejo uporabiti vseh navedenih instrumentov. Torej je v sporazumih o ustanovitvi skupnih preiskovalnih skupin, ki vključujejo države, ki niso članice EU, treba navesti več teh pravnih podlag. Poleg tega je lahko zaradi vsebine določb v zvezi s skupnimi preiskovalnimi skupinami, ki so lahko različne v posameznih instrumentih, utemeljena vključitev posebnih dogovorov – ki dopolnjujejo veljavni instrument/instrumente – v sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

Pregled posebnih izzivov v zvezi s skupnimi preiskovalnimi skupinami, ki vključujejo države, ki niso članice EU, in možne rešitve so navedene v sklepih 10. letnega srečanja strokovnjakov za skupne preiskovalne skupine.

3. Ustanovitev skupne preiskovalne skupine

Izvajalci, tj. uradniki EU, ki želijo ustanoviti skupno preiskovalno skupino, lahko brez težav uporabijo strokovno svetovanje in usmerjanje s strani nacionalnega strokovnjaka/strokovnjakov za skupne preiskovalne skupine, ki ga/jih imenujejo država članice. Pri presojanju ustreznosti zadeve in odločanju o pravnih/praktičnih korakih, ki jih je treba sprejeti pri ustanovitvi skupine, lahko zahtevajo tudi podporo Eurojusta in/ali Europol¹¹.

3.1. V kakšnem primeru se ustanovi skupna preiskovalna skupina?

3.1.1. Ustrezni primeri

V instrumentih EU sta opredeljeni dve kategoriji posebnih okoliščin, v katerih se lahko ustanovi skupna preiskovalna skupina:

- **zahtevne čezmejne preiskave:** skupna preiskovalna skupina se lahko ustanovi, ko „preiskave kaznivih dejanj države članice zahtevajo težka in zahtevna preiskovalna dejanja v povezavi z drugimi državami članicami“;
- **povezane preiskave, pri katerih je potrebno usklajevanje:** skupna preiskovalna skupina se lahko ustanovi, ko „več držav članic izvaja preiskave kaznivih dejanj, pri katerih okoliščine danega primera zahtevajo usklajene, skupne ukrepe v vpletenih državah članicah“.

Podobne določbe je mogoče najti v več drugih prej navedenih dokumentih (konvencija PCC-SEE, protokol Sveta Evrope).

⁸ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 1582, št. 95. glej <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

⁹ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 2225, št. 209. glej <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/index.html>.

¹⁰ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 2349, št. 41. glej <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html#UNCACfulltext>.

¹¹ Več podrobnosti v zvezi z operativno podporo Eurojusta in Europol je navedenih v prilogah.

3.1.2. Praktični vidiki

Poleg pravnih zahtev se pri presojanju o tem, ali je treba ustanoviti skupno preiskovalno skupino, upoštevajo tudi praktični vidiki, med katere spadajo tudi:

- kompleksnost in sofisticiranost kriminalne mreže/dejavnosti, ki so predmet preiskave;
- število in kompleksnost preiskovalnih ukrepov, ki jih je treba izvesti v sodelujoči državi;
- stopnja povezave pri preiskavi med sodelujočimi državami.

V veliki večini primerov, v katerih se ustanovijo skupne preiskovalne skupine, gre za vzporedne preiskave, ki se izvajajo v sodelujočih državah članicah. Kljub temu pa ni nujno, da se v vseh primerih, ko se ustanovi takšna skupina, preiskava izvaja v vseh sodelujočih državah (ampak lahko samo v eni ali več). V takšnih okoliščinah je ponavadi najprej treba sprožiti začetek nacionalnih preiskav v drugih sodelujočih državah.

Ko se te že izvajajo, ima lahko pomembno vlogo *dejstvo, v kateri fazi so nacionalne preiskave v posamezni državi*: nacionalni organi so predvsem lahko bolj zainteresirani za sodelovanje v skupni preiskovalni skupini, če je njihova preiskava še v relativno začetni fazi in so preiskave, ki se izvajajo v drugih državah, na enakovredni ravni.

Če se v določeni zadevi pojavijo povezave med več kot dvema državama, je treba tudi upoštevati *raven vključenosti posamezne države*: včasih je v začetni fazi dogovorjeno, da skupne preiskovalne skupine ne bodo ustanovile vse zainteresirane države, ampak samo tiste, ki so najbolj vključene, sodelovanje drugih pa bo zahtevano v okviru medsebojne pravne pomoči.

V primeru če se ena ali več držav želi priključiti skupni preiskovalni skupini v poznejši fazi, je vedno mogoče spremeniti prvotni sporazum.

Glede na navedeno se priporoča, da se organi kazenskega pregona in pravosodni organi držav, ki razmišljajo o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, *čim prej* sestanejo in razpravljajo o zadevi, preden se pripravita formalen predlog in sporazum.

V tej zvezi lahko igrata ključno vlogo Eurojust in Europol, saj nacionalnim organom – na operativnih in usklajevalnih sestankih – omogočata:

- popolnejši vpogled v mednarodni okvir primera,
- razpravo o smotrnosti začetka vzporednih preiskav in načinih za njegovo izvedbo, z namenom ustanovitve skupne preiskovalne skupine, in
- pojasnila glede nacionalnih zahtev v zvezi s predložitvijo uradne zahteve za ustanovitev skupne preiskovalne skupine (ki je v nekaterih državah določena kot predpogoj za takšno ustanovitev)¹².

¹² Glej člen 13(2) Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah. V praksi je redko potrebna predložitev formalne pisne zahteve. Posebne informacije o nacionalni izvedbeni zakonodaji – vključno z zakonodajo, ki se nanaša na to vprašanje – so na voljo na spletni platformi *JITs restricted area*, ki jo upravlja sekretariat Mreže za skupne preiskovalne skupine in ki mora biti dostopna pravosodnim organom in organom kazenskega pregona v EU. Dostop lahko zahtevate prek e-naslova jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

3.2. Sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine

Da bi poenostavili ustanavljanje skupnih preiskovalnih skupin, je bil pripravljen vzorčni sporazum¹³. Dokument je mogoče prenesti, v vseh jezikih in obliki, ki jo je mogoče spreminjati, s spletnih strani Eurojusta in Europol.

Vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine je *skupno nezavezujoče izhodišče*, ki ga izvajalci v praksi lahko prilagodijo posebnim potrebam posameznega primera. Zato so standardne določbe včasih preoblikovane, da bi odražale zahteve, določene v nacionalni zakonodaji, ali *ad hoc* dogovore. Vzorčni sporazum vključuje tudi uporaben seznam, v katerem so navedene vse točke, ki jih je treba obravnavati, da lahko skupna preiskovalna skupina opravlja svoje dejavnosti na varen način.

V praksi v veliki večini primerov pri ustanovitvi skupne preiskovalne skupine med državami članicami uporablja vzorčni model EU. Poleg tega se je izkazalo, da je ta vzorčni sporazum dovolj prožen, da se lahko uporablja kot podlaga za razprave z državami, ki niso članice EU, z nekaterimi prilagoditvami, ki temeljijo na različnih pravnih podlagah. Nekateri države članice so tudi pripravile vzorčne dvostranske sporazume, ki jih je mogoče koristno uporabiti pri predvidevanju primerov, ki bi se lahko pojavili v tem posebnem kontekstu, in s tem pospešiti razprave o vsebini sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

Ko je dosežen načelen dogovor o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, lahko Eurojust zagotavlja pomoč pri oblikovanju sporazuma o ustanovitvi in razpravah – v katerih sodelujejo nacionalni člani sodelujočih držav članic – o klavzulah, ki so potrebne za dopolnitev ali odstopanje od vzorčnega sporazuma. V tej zvezi je najboljša praksa, da se vzorčni sporazum dokončno oblikuje v skupnem delovnem jeziku, prevod v uradne jezike sodelujočih držav članic pa se zagotovi šele potem, ko partnerice dosežejo dogovor o vsebini dokumenta.

Med delovanjem skupne preiskovalne skupine je mogoče začetni sporazum spreminjati, če s tem soglašajo pogodbenice in je potrebna sprememba vsebine (npr. spremembe v zvezi kaznivimi dejanji, ki so predmet preiskave, vključitev nove pogodbenice, spremembe v zvezi s sestavo skupine ali njenimi nameni, podaljšanje trajanja).

3.3. Struktura skupine

3.3.1 Sestava skupine

Vse pogodbenice sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine imenujejo naslednje osebe:

- vodjo/vodje skupne preiskovalne skupine, ki je pristojen/so pristojni za nadzor dejavnosti skupine, ko ta deluje na ozemlju sodelujoče države članice. V nacionalnih zakonodajah je običajno določeno, kateri organ je pristojen za ustanovitev skupne preiskovalne skupine (po potrebi na podlagi mehanizma za odobritev) in kateri organ je pristojen, da deluje kot vodja¹⁴;
- člane skupne preiskovalne skupine – v večini primerov organe kazenskega pregona – ki bodo izvajali preiskovalne ukrepe/operativne dejavnosti. Če so prisotni in sodelujejo v preiskavi, ki se izvaja zunaj ozemlja matične države, imajo imenovani člani status „napotenega člana skupne preiskovalne skupine“.

Skupno preiskovalno skupino lahko ustanovijo pristojni organi vsaj dveh držav. V praksi skupno preiskovalno skupino pogosto ustanovi več partneric, zato so lahko sprejeti posebni dogovori, da bi poenostavili izmenjavo informacij in dokazov.

¹³ Resolucija Sveta o vzorčnem sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, UL C 18, 19.1.2017, str. 1–9.

¹⁴ Posebne informacije o nacionalnih zakonodajah v zvezi s tem vprašanjem so na voljo na spletni platformi *JITs restricted area*.

3.3.2 Sodelujoči v skupini

Neobvezno sodelovanje „uradnikov (drugih) organov“, poleg pogodbenic, je običajno določeno v veljavnih dokumentih; to se nanaša na organe EU, nacionalne člane Eurojusta (v skladu s členom 9f sklepa o Eurojustu), uslužbence Europolu (v skladu s členom 6 sklepa o Europolu) in uslužbence urada OLAF.

Podrobnosti v zvezi s sodelovanjem Eurojusta, Europolu ali urada OLAF so običajno vključene v posebnem dodatku k sporazumu, katerega vzorec je na voljo v vzorčnem sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

3.4. Obveščanje Eurojusta o ustanovitvi skupnih preiskovalnih skupin

V skladu s členom 13(5) sklepa o Eurojustu¹⁵, morajo pristojni nacionalni organi obvestiti nacionalnega člane/člane Eurojusta sodelujoče države članice/držav članic o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, tudi če ti člani nimajo statusa udeležencev.

4. Delovanje skupne preiskovalne skupine

4.1. Pravni okvir

Veljavni instrumenti vključujejo naslednja načela v zvezi z delovanjem skupnih preiskovalnih skupin:

- dejavnosti skupnih preiskovalnih skupin se izvajajo v skladu z zakonodajo države članice, v kateri delujejo („država, v kateri deluje skupina“) in pod nadzorom vodje skupine, ki ga določi ta država;
- napoteni člani imajo pravico, da so prisotni med preiskavo, razen če vodja skupne preiskovalne skupine iz države članice, v kateri deluje skupina, odloči drugače zaradi posebnih razlogov;
- vodja skupne preiskovalne skupine lahko zadolži napotene člane za izvajanje preiskovalnih ukrepov, če s tem soglašata država, v kateri deluje skupina, in države, ki jih je napotila;
- napoteni člani lahko izmenjujejo informacije, ki so na razpolago v državi članici, ki jih je napotila, s člani skupine. Po potrebi lahko zahtevajo od pristojnih organov te države izvajanje preiskav v skladu s pogoji, določenimi v njihovi nacionalni zakonodaji za nacionalne postopke.

¹⁵ Sklep Sveta 2002/187/PNZ o Eurojustu, kot je bil spremenjen s Sklepom Sveta 2009/426/PNZ.

Uporaba informacij, ki se izmenjajo v skupni preiskovalni skupini (in jih ni mogoče pridobiti na drug način) je omejena s pravilom specialnosti: takšne informacije se načeloma lahko uporabljajo (samo) za namene, za katere je bila skupina ustanovljena. Kljub temu pa se lahko skupina dogovori, na primer v sporazumu o ustanovitvi, o bolj razširjeni uporabi informacij¹⁶.

napoteni člani se pri opravljanju svojih dolžnosti v državi, v kateri skupina deluje, obravnavajo kot uradniki te države, kar zadeva kazniva dejanja, ki so bila storjena proti njim ali so jih storili sami¹⁷.

Glede na navedeno je v praksi mogoče opaziti velike razlike pri uporabi skupnih preiskovalnih skupin, kar je dokaz, da je instrument prožen in ga je torej mogoče prilagajati posebnim potrebam v posameznih primerih. V veliki večini primerov se preiskave najprej izvajajo vzporedno v različnih sodelujočih državah, dokazi pa se redno izmenjujejo. V drugi fazi vsaka država napoti člane v skupno preiskovalno skupino, da bi usklajeno podpirali operativno fazo.

4.2. Načrtovanje in usklajevanje operativnih dejavnosti

Da bi lahko skupne preiskovalne skupine uresničile svoj namen, skupne preiskovalne skupine potrebujejo učinkovito usklajevanje nacionalnih postopkov in načrtovanje preiskovalnih/tožilskih faz v teh postopkih. Usklajevanje in načrtovanje tudi poenostavljata vložitev zahtev za finančno podporo, ki temeljijo na predvidenih stroških operativnih dejavnosti.

Zato so izvajalci v praksi ugotovili, da mora skupina obravnavati te praktične vidike in sprejeti posebne dogovore. Pripravljen je bil kontrolni seznam, ki omogoča vključitev dogovorov v poseben dokument, če je to primerno (t. i. operativni akcijski načrt).

Kljub temu pa se je v praksi pokazalo, da se izvajalci večinoma zavzemajo za manj formalne rešitve. Kot orodja za načrtovanje se uporabljajo redna srečanja, zlasti tista, ki jih podpirata Eurojust in Europol. Sklepi teh srečanj odražajo dosežene dogovore.

Ne glede na to, za kakšno obliko se izvajalci odločijo, se priporoča razprava in, če je mogoče, zapis tistih praktičnih rešitev v zvezi z operativnimi dejavnosti skupne preiskovalne skupine, ki niso že določene v sporazumu o njeni ustanovitvi. V ta namen naj izvajalci preučijo Prilogo IV teh praktičnih navodil, ki vključuje seznam vprašanj, ki so pomembna v tem kontekstu.

Več informacij o podpori Eurojusta, Europolu in urada OLAF v operativni fazi je na voljo tudi v zadevni prilogi teh praktičnih navodil.

¹⁶ V členu 13(10) Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah je določeno, da je mogoča tudi izredna uporaba informacij, izmenjanih v skupni preiskovalni skupini (brez predhodnega soglasja države, v kateri so bili pridobljeni podatki) za preprečevanje neposrednega in resnega ogrožanja javne varnosti, če se naknadno sproži preiskava kaznivega dejanja.

¹⁷ Glej člen 15 Konvencije o izvajanju medsebojne pravne pomoči v kazenskih zadevah. Podrobna pravila glede civilne odgovornosti so navedena v členu 16 istega instrumenta.

5. Razpustitev in ocena skupne preiskovalne skupine

Skupna preiskovalna skupina se ustanovi za določeno obdobje, ki se lahko po potrebi podaljša, če se tako dogovorijo partnerice. Slednjim se priporoča pravočasno posvetovanje in usklajevanje glede morebitnega podaljšanja, da bi se izognili prekinitvi okvira sodelovanja. Če je mogoče, bi se bilo treba izogibati enostranskim odločitvam o prekinitvi sodelovanja v ustanovljeni skupni preiskovalni skupini.

Posebno pozornost bi bilo treba nameniti posebnim primerom, v katerih morajo zaradi različnih časovnih okvirov pristojni organi ene države zaključiti preiskavo – in torej prekiniti svoje sodelovanje v skupni preiskovalni skupini – medtem ko je sodelovanje ostalih partneric še potrebno. V skladu s prejetimi povratnimi informacijami, bi bilo treba to vprašanje ustrezno predvideti in morda najti rešitve.

Najpozneje pred razpustitvijo skupne preiskovalne skupine¹⁸ morajo partnerice po potrebi preučiti možnosti za morebitno reševanje sporov in praktične ukrepe v zvezi s tem (npr. pregled področja uporabe posameznih postopkov, izmenjavo in/ali prenos pristojnosti itd.), čeprav se lahko dogovori izvajajo tudi po razpustitvi skupine.

Ključnega pomena je ocena delovanja skupne preiskovalne skupine s strani sodelujočih akterjev, ker omogoča izboljšanje znanja in delovanje instrumenta. Da bi pomagali izvajalcem v tem procesu, je bil pripravljen obrazec za ocenjevanje skupne preiskovalne skupine. Ko mandat skupne preiskovalne skupine poteče, naj sodelujoči skupaj izvedejo to oceno, v idealnem primeru na posebnem sestanku. Ta ocena je pogoj za dodelitev finančne podpore Eurojusta. Podrobne informacije in navodila glede ocene skupnih preiskovalnih skupin in podpore, ki je na voljo izvajalcem, lahko najdete v tem dokumentu.

¹⁸ To vprašanje bi bilo morda treba obravnavati v zgodnejši fazi, saj bi lahko vplivalo na vodenje preiskave in operativno fazo (npr. izvrševanje evropskega naloga za prijetje).

PRILOGE

Priloga I - Pogosto zastavljena vprašanja

1. Kateri so najpomembnejši praktični ukrepi pri ustanovitvi skupne preiskovalne skupine?

Pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine je predvsem potrebno, da pristojni organi zadevnih držav članic opredelijo *skupen namen in interes* za ustanovitev takšnega okvira za sodelovanje, pri čemer se predpostavlja, da so bile ugotovljene in preverjene povezave med preiskavami v različnih državah članicah. V večini primerov se ta proces izvede z izmenjavo informacij med nacionalnimi organi kazenskega pregona in njihovo analizo, ob podpori Europola, če je primerno.

Nato morajo pristojni organi zadevnih držav članic, ki želijo sprejeti takšno odločitev, podpisati sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine. Izvajalci lahko najdejo pregled nacionalnih predpisov v zvezi s tem vprašanjem na spletni platformi *JITs restricted area*. V večini držav članic morata biti pri takšni odločitvi vključena tožilstvo ali pravosodni organ (včasih je potrebno tudi predhodno dovoljenje osrednjega organa). Včasih je morda tudi potrebna (čeprav se v praksi to redko zgodi) predhodna predložitev uradne zahteve za ustanovitev skupne preiskovalne skupine.

Ko se ugotovi, da je skupna preiskovalna skupina primerno orodje za sodelovanje, se lahko začne priprava sporazuma, pogosto ob podpori Eurojusta. Posebna prizadevanja in pozornost bi bilo treba nameniti hitremu zaključku tega procesa, da bi preprečili zavlačevanje preiskave ali izgubo zagona. Predvsem bi si bilo treba prizadevati, zaradi poenostavitve razprave, za zgoščenost sporazuma in, kolikor je mogoče, izpustiti vse nepotrebne podrobnosti (npr. treba bi se bilo izogibati podrobnih povzetkov zadev pri opredeljevanju *namenov*).

Glej tudi oddelka 3.1 in 3.2 teh praktičnih navodil

2. Ali skupne preiskovalne skupine potrebujejo več časa in virov kot drugi čezmejni primeri?

Skupne preiskovalne skupine se uporabljajo v kompleksnih čezmejnih preiskavah, ki zaradi svoje narave potrebujejo dovolj časa in virov na nacionalni ravni. Ko je bilo že navedeno (glej vprašanje 1), je treba čim prej pripraviti sporazum, da bi preprečili zavlačevanje postopkov.

Do zdaj ni bilo nobenih poročil o tem, da bi časovni okvir preiskav, ki jih podpirajo skupne preiskovalne skupine, presegel trajanje reševanja drugih čezmejnih primerov; v tej zvezi se običajno zdi, da te skupine omogočajo hitrejše izvajanje preiskav. Poleg tega ni bilo nobenih poročil o tem, da bi skupne preiskovalne skupine potrebovale več finančnih in človeških virov, kot jih je potrebnih v drugih čezmejnih primerih.

Operativni sestanki in sodelovanje napotnih članov sicer lahko povzročijo dodatne stroške (za potovanje in nastanitev), vendar je zanje mogoče dobiti podporo Eurojusta in Europolu (glej Prilogo II).

Glej tudi oddelek 4.1 teh praktičnih navodil

3. Ali so skupne preiskovalne skupine primerne v nujnih primerih?

Ko je preiskovalna skupina ustanovljena, nudi prožen okvir, ki omogoča sodelovanje v realnem času med pristojnimi organi in lažje izvajanje nujnih operacij, kot so nadzorovane pošiljke, sočasne in usklajevane operacije ter preiskovanje pomembnih mednarodnih incidentov.

Če je nujno ukrepanje potrebno pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine (npr. priprtja ali nadzorovane pošiljke, ki jih ni mogoče preložiti), zmeraj obstajajo še druge možnosti, tj. začetek sodelovanja prek drugih kanalov (policijsko sodelovanje, izmenjava informacij in/ali vzajemna pravna pomoč) ter morebitna ustanovitev skupne preiskovalne skupine v poznejši fazi.

Glej tudi oddelke 3.1, 3.2 in 4.2 teh praktičnih navodil

4. Ali je v skupni preiskovalni skupini „vodilna država“?

Ustanovitev in delovanje skupne preiskovalne skupine temelji na medsebojnem dogovoru med nacionalnimi organi, tj. na enakopravnosti, kar pomeni, da takšno sodelovanje ne vpliva na izvajanje pristojnosti organov kazenskega pregona in pravosodnih organov v skladu z nacionalno zakonodajo.

V praksi pa se pogodbenice lahko dogovorijo, da ena od njih – npr. država, ki so jo dejavnosti organizirane kriminalne združbe najbolj prizadele ali ima najbolj popoln pregled nad njimi – prevzame večjo pobudo in/ali dejansko organizira sodelovanje med nacionalnimi organi. Takšen dogovor je lahko koristen, saj lahko zagotovi ustrezno usklajevanje v skupni preiskovalni skupini in hkrati popolno upoštevanje pristojnosti nacionalnih organov.

Glej tudi oddelek 3.3 teh praktičnih navodil

5. Ali je sodelovanje Eurojusta ali Europolu v skupni preiskovalni skupini obvezno? Pod kakšnimi pogoji je skupina upravičena do sredstev EU? Ali lahko sodelujejo drugi organi?

Sodelovanje Eurojusta in/ali Europolu ni obvezno. Nacionalni organi se odločijo, ali želi imeti podporo, ki jo lahko nudita (v zvezi s to podporo glej Prilogo II).

Da bi bila skupna preiskovalna skupina upravičena do financiranja s strani Eurojusta, morajo biti nacionalni člani Eurojusta iz sodelujoče države članice/držav članic povabljeni k sodelovanju pri njenih dejavnostih. Ta zahteva se potrdi s klikom v ustreznem okencu obrazca za zahtevek. V idealnem primeru bi moralo biti to povabilo vključeno v posebno dokumentacijo (npr. prilogo k sporazumu o skupni preiskovalni skupini, ki se nanaša na vlogo udeležencev, v klavzuli v sporazumu o ustanovitvi ali med navedbami v informacijah, ki se predložijo Eurojustu v skladu s sklepom 13(5) sklepa o Eurojustu itd.).

V veljavnih instrumentih EU in mednarodnih instrumentih je tudi v splošnem navedeno sodelovanje „drugih organov“ v skupnih preiskovalnih skupinah. Poleg Eurojusta in Europolu je do zdaj edini sodeloval urad OLAF.

Glej tudi pododdelek 3.3.2 in oddelek 3.4 teh praktičnih navodil

6. Ali bi morale biti v vseh državah, ki so zainteresirane za ustanovitev skupne preiskovalne skupine, izvedene notranje preiskave?

V instrumentih EU ni izrecno zahtevano, da je treba v vseh državah, ki sodelujejo v skupni preiskovalni skupini, izvesti notranje preiskave.

V primerih iz pododdelka 3.1.1. je samo v enem od njih (*povezane preiskave, pri katerih je potrebno usklajevanje*) jasno navedeno sklicevanje na izvajanje vzporednih postopkov, medtem ko se v drugem (*zahtevne čezmejne preiskave*) zdi zadostno izvajanje preiskave v eni od sodelujočih držav članic. Poleg tega je na podlagi analize izvedbenih predpisov razvidno, da v nekaterih državah članicah, začetek notranje preiskave ni predpogoj za ustanovitev skupne preiskovalne skupine¹⁹.

Kljub temu pa se v praksi, ko se ustanovi skupna preiskovalna skupina, v veliki večini primerov izvajajo vzporedni postopki.

Glej tudi oddelek 3.3 teh praktičnih navodil

¹⁹ Posebne informacije o nacionalnih izvedbenih predpisih, med drugim tudi v zvezi s tem vprašanjem, so na voljo na spletni platformi *JITs restricted area*.

7. Ali bi morala vsaka pogodbenica sporazuma imenovati vodjo skupne preiskovalne skupine?

V sprejetih instrumentih v zvezi s skupnimi preiskovalnimi skupinami ni določeno, da mora vsaka pogodbenica sporazuma imenovati vodjo. Kljub temu pa je navedeno, da je „vodja skupine predstavnik pristojnega organa, ki sodeluje pri kazenski preiskavi, iz države članice, na ozemlju katere skupina deluje“, kar lahko pomeni, da bi moral biti imenovan vodja skupne preiskovalne skupine za vsako državo, v kateri deluje skupina. Tako je tudi dejansko v praksi v veliki večini primerov.

Glej tudi pododdelek 3.3.1 teh praktičnih navodil

8. Ali je lahko imenovanih več vodij skupne preiskovalne skupine za isto državo?

V sprejetih instrumentih v zvezi s skupnimi preiskovalnimi skupinami ni določeno, da mora vsaka pogodbenica sporazuma imenovati samo enega vodjo.

V praksi je v državah članicah, kjer v isti zadevi sodelujeta preiskovalni sodnik in tožilec, mogoče imenovanje dveh vodij skupne preiskovalne skupine.

Lahko pa nastane težava, če so kazniva dejanja, ki jih preiskuje skupna preiskovalna skupine, predmet več povezanih preiskav, ki jih v eni državi izvajajo različni organi. Takšne razmere bi lahko vplivale na učinkovitost skupine, če pristojni organi nimajo enakega stališča o zadevi. Torej bi bilo treba pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine, kadar je mogoče, zagotoviti usklajevanje (povezanih) preiskav na nacionalni ravni, tako da je imenovan samo en vodja za vsako zadevno sodelujočo državo.

Glej tudi pododdelek 3.3.1 teh praktičnih navodil.

9. Ali so v operacije skupne preiskovalne skupine poleg organov kazenskega pregona in pravosodnih organov lahko vključeni tudi drugi organi?

Kot pri drugih preiskavah so lahko za rešitev primera koristni prispevki drugih oseb, ki niso organi kazenskega pregona ali pravosodni organi (npr. forenzični strokovnjaki ali nevladne organizacije, zlasti za pomoč žrtvam). Primerno bi bilo, da o takšnem sodelovanju razpravljajo partnerice ob ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

Vodja skupne preiskovalne skupine iz države, v kateri skupina deluje, lahko pooblasti napotene člane skupine za izvajanje preiskovalnih ukrepov. To pojasnjuje, zakaj so v praksi člani skupne preiskovalne skupine uradniki s pooblastilom za izvajanje takšnih ukrepov v državi, ki jih je napotila.

Glej tudi pododdelek 3.3.1 teh praktičnih navodil.

10. Kako poteka izmenjava informacij in dokazov v skupni preiskovalni skupini? Kako se ta izmenjava odraža v nacionalnih postopkih?

Instrumenti EU in mednarodni instrumenti večinoma urejajo *dostop* članov skupne preiskovalne skupine do informacij in dokazov, ki jih zbere skupina, in njihovo *uporabo*, ne urejajo pa pogojev za *izmenjavo* takšnih informacij/dokazov. Vodje in člani skupne preiskovalne skupine morajo torej upoštevati nacionalno zakonodajo in običajno prakso.

Izkušnje kažejo, da so strokovnjaki izrazito naklonjeni uporabi neformalnih komunikacijskih kanalov. Z vidika varstva podatkov in varnosti bi bila priporočljiva uporaba aplikacije SIENA²⁰ ali, alternativno, posebne opreme Eurojusta in varne elektronske pošte, ki sta na voljo v okviru programa financiranja skupnih preiskovalnih skupin. Poleg tega morajo partnerice v skupni preiskovalni skupini obravnavati vprašanje varstva osebnih podatkov in pri tem upoštevati veljavni okvir EU²¹.

Glej tudi oddelek 4 teh praktičnih navodil.

²⁰ Mrežna aplikacija za varno izmenjavo informacij (SIENA) je orodje, ki ga je vzpostavil Europol, omogoča pa hitro, varno in uporabniku prijazno komunikacijo ter izmenjavo operativnih in strateških informacij ter obveščevalnih podatkov, povezani s kaznivimi dejanji.

²¹ *Glej* Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ, UL L 119, 4.5.2016, str. 89.

11. Kako je mogoče organizirati izmenjavo informacij in dokazov, zbranih pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine?

To vprašanje je bilo v praksi obravnavano na različne načine: izmenjava zaprosil za medsebojno pravno pomoč, spontana izmenjava obstoječih dokazov (člen 7 Konvencije o medsebojni pravni pomoči iz leta 2000) itd. Da bi bili učinkoviti, pa partnerice v skupni preiskovalni skupini v večini primerov kljub temu že v sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine določijo, da bo izmenjava teh dokazov potekala v okviru samega sporazuma.

Glej tudi oddelek 4 teh praktičnih navodil.

12. Pod kakšnimi pogoji so dokazi, ki jih zbere skupna preiskovalna skupina, dopustni v postopkih na nacionalnih sodiščih?

V veljavnih instrumentih je predvideno, da skupina izvaja svoje dejavnosti v skladu s predpisi države, v kateri v določenem obdobju deluje. Vendar pa v njih ni navedeno, da so dokazi, ki jih zbere skupina v takšnih okoliščinah, dopustni v postopkih na nacionalnih sodiščih zadevne države.

To vprašanje ureja nacionalna zakonodaja, strokovnjaki lahko najdejo pregled te zakonodaje na spletnem mestu *JITs restricted area*, ki je zaščiten z geslom. Vendar pa je v praksi dopustnost dokazov, ki jih zbere skupna preiskovalna skupina, v postopkih na nacionalnih sodiščih redko izpodbijana: zelo pogosto prožnost skupnih preiskovalnih skupin –že med zbiranjem dokazov – omogoča predvidevanje morebitnih vprašanj v zvezi z dopustnostjo in iskanje ustrezne rešitve. V tej zvezi je lahko koristno, če je vodja ali eden od članov skupne preiskovalne skupine pooblaščen za reševanje vprašanj v zvezi z dopustnostjo – kot je predlagano v vzorčnem sporazumu – ob podpori strokovnjakov za skupne preiskovalne skupine in/ali Eurojusta.

Glej tudi oddelek 4 teh praktičnih navodil.

13. Kako pojasniti zahteve za razkritje, ki izhajajo iz nacionalnih zakonodaj partneric v skupnih preiskovalnih skupinah?

Dodana vrednost skupnih preiskovalnih skupin v primerjavi z izmenjavo prošenj za medsebojno pravno pomoč je možnost neposredne izmenjave informacij med člani skupine.

Vendar pa se nacionalne zakonodaje lahko razlikujejo glede tega:

- v kolikšnem obsegu so prejete informacije lahko (ali morajo biti) vključene v postopke in uporabljene kot dokaz na sodišču; in
- v kolikšnem obsegu so prejete informacije lahko (ali morajo biti) razkrite zainteresiranim stranem in v kateri fazi postopka je lahko izvedeno takšno razkritje.

Če partnerice v skupni preiskovalni skupini ne poznajo v celoti veljavne pravne ureditve v drugih sodelujočih državah, lahko to negativno vpliva na učinkovitost preiskav in/ali pregona.

Da bi olajšali delovanje skupnih preiskovalnih skupin, bi bilo priporočljivo pojasniti veljavne nacionalne predpise v fazi ustanavljanja skupine. Strokovnjaki lahko tudi informacije o nacionalni zakonodaji na tem področju na spletnem mestu *JITs restricted area*. Kot je običajna praksa, je lahko kopija ali povzetek nacionalnih zakonodaj tudi priložena sporazumu.

Glej tudi oddelek 4 teh praktičnih navodil.

14. Kako se dokazi, pridobljeni v okviru medsebojne pravne pomoči, izmenjujejo v okviru skupne preiskovalne skupine?

Skupna preiskovalna skupina lahko deluje samo na ozemlju držav članic, ki so pogodbenice sporazuma, sodelovanje z drugimi državami pa poteka v okviru medsebojne pravne pomoči (ali, alternativno, z uporabo instrumenta, ki uveljavlja načelo vzajemnega priznavanja).

Ker so zbrani dokazi pogosto v interesu vseh pogodbenic v skupni preiskovalni skupini, se v praksi partnerice običajno usklajujejo med seboj, čeprav zahtevo formalno predloži samo ena izmed njih.

Da bi zagotovili, da so zbrani dokazi na voljo v skupni preiskovalni skupini, je priporočljivo, da se v sporazum vključi klavzula, v kateri se pojasni, da v primeru, če je treba poslati zaprosilo za medsebojno pravno pomoč državi, ki ni pogodbenica sporazuma, mora zaprosena država soglašati glede izmenjave dokazov, pridobljenih na podlagi izvršitve takšnega zaprosila, z drugo partnerico/drugimi partnericami v skupni preiskovalni skupini.

Glej tudi oddelek 4 teh praktičnih navodil.

15. Ali skupna preiskovalna skupina izključuje uporabo drugih instrumentov za policijsko in pravosodno sodelovanje?

Skupne preiskovalne skupine olajšujejo zbiranje in izmenjavo informacij in dokazov, kar naj bi načeloma izključevalo uporabo instrumentov za pravosodno sodelovanje, ki imajo enak namen in področje uporabe (zlasti medsebojne pravne pomoči) med partnericami.

Kot je bilo že omenjeno, je sodelovanje v skupni preiskovalni skupini pogosto povezano z uporabo medsebojne pravne moči v sodelovanju z državami, ki niso članice sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine. Poleg tega ustanovitev takšne skupine ne preprečuje uporabe instrumentov, ki imajo drugačen namen in področje uporabe (zlasti za predajo osebe, kot je evropski nalog za prijetje).

Vzporedni postopki lahko dejansko omejujejo uporabo drugih instrumentov za sodelovanje ali vzajemno priznavanje, saj lahko pogodbenice večino ukrepov izvajajo v okviru nacionalnih postopkov (npr. izvršitev sklepa o zasegu). Kljub temu pa ni skupinne prakse na tem področju in v določenih okoliščinah se lahko izkaže, da je uporaba drugih instrumentov – od katerih nobeden izrecno ne izključuje njegove uporabe v okviru skupne preiskovalne skupine – koristna.

Glej tudi pododdelek 3.1.2 teh praktičnih navodil.

Priloga II - Podpora agencij/organov EU skupnim preiskovalnim skupinam

V instrumentih EU o skupnih preiskovalnih skupinah je posebej določeno sodelovanje agencij in organov EU, v praksi je to sodelovanje predvideno v dodatku k sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

V praksi ima velika večina skupnih preiskovalnih skupin podporo agencij EU. Poleg tega različnih oblik podpore, ki so opisane v nadaljnjem besedilu, ni mogoče obravnavati kot izključne, ampak se dopolnjujejo: povratne informacije s strani strokovnjakov so dokaz, da medagencijski pristop, v katerim agencije/organi EU usklajeno prispevajo k skupnim preiskovalnim skupinam, prinaša dodano vrednost preiskavam.

1. Eurojust

1.1 Naloge in pooblastila

Da bi lahko skupne preiskovalne skupine uresničevale svoje cilje, je potrebno ustrezno usklajevanje preiskav in pregona, kar je najpomembnejša naloga Eurojusta.

Eurojust je skupina Evropske unije za pravosodno sodelovanje. Njegove pristojnosti vključujejo, podobno kot pooblastila Europol, najpomembnejše oblike organiziranega kriminala, huda kazniva dejanja in terorizem. Pri drugih vrstah kaznivih dejanj, lahko Eurojust tudi pomaga, na zahtevo države članice, pri preiskavah in pregonu.

Zagotavlja lahko podporo v postopkih, ki jih izvajajo pristojni organi držav članic. Na zahtevo države članice lahko tudi pomaga pri preiskavah in pregonih, ki zadevajo to državo članico in državo, ki ni članica, če je bil sklenjen sporazum o sodelovanju ali če je dokazano, da obstaja bistveni interes za zagotovitev takšne pomoči.

Posebna vloga Eurojusta v skupnih preiskovalnih skupinah se odraža v njegovem pravnem okviru:

- *Informacije držav članic o ustanovljenih skupnih preiskovalnih skupinah (glej tudi oddelek 3.4 Praktičnih navodil)*
- *Zahteva za ustanovitev skupne preiskovalne skupine:* Eurojust lahko prek svojih nacionalnih članov ali kolegija od pristojnih organov držav članic zahteva, da ustanovijo skupno preiskovalno skupino.
- *Upravičenost do sodelovanja:* Nacionalni člani lahko sodelujejo v skupnih preiskovalnih skupinah, tudi pri njihovi ustanovitvi, v zvezi s svojimi državami članicami.
- *Sodelovanje Eurojusta in financiranje skupnih preiskovalnih skupin:* Nacionalni člani ali njihovi namestniki ali pomočniki so povabljeni k sodelovanju v vseh skupnih preiskovalnih skupinah, v katere so vključene njihove države članice in za katere je zagotovljeno financiranje s strani Skupnosti.

1.2 Sodelovanje nacionalnih članov Eurojusta v skupnih preiskovalnih skupinah

Eurojust lahko zagotavlja podporo skupni preiskovalni skupini na podlagi svojih splošnih nalog in ciljev. Kljub temu pa je v skladu s členom 9(f) sklepa o Eurojustu njegovo sodelovanje v večini primerov formalizirano, da bi zagotovili jasnost v zvezi s pravnim okvirom.

Podrobnosti v zvezi s sodelovanjem nacionalnih članov v večini primerov niso vključene v sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, ampak so v posebnem dodatku, v katerem je določeno, za vsak primer posebej, ali delujejo v imenu Eurojusta ali kot nacionalni pristojni organi.

Čeprav se člen 9(f) izrecno nanaša na sodelovanje nacionalnih članov v skupnih preiskovalnih skupinah, ki jih ustanovijo države članice, to ne preprečuje nacionalnim članom sodelovanja v skupnih preiskovalnih skupinah, ki vključujejo tudi države, ki niso članice EU, če je to dovoljeno v skladu z njihovo nacionalno zakonodajo.

1.3 Podpora Eurojusta skupnim preiskovalnim skupinam

- *Faza ustanovitve*

Nacionalni referati Eurojusta od prvega stika s svojimi nacionalnimi uradi rutinsko pomagajo potencialnim pogodbenicam sporazuma o skupni preiskovalni skupini pri presoji, ali bi bila v določenem primeru ustrezne ustanovitve takšne skupine.

Pogosto se pokaže, da je treba ustanoviti skupno preiskovalno skupino, na usklajevalnem sestanku (npr. na sestanku med pristojnimi nacionalnimi organi, ki ga organizira in financira Eurojust, da bi spodbudili in dosegli dogovor o mednarodnem sodelovanju in /ali usklajevanju preiskav in pregona). To je lahko potrebno:

- zaradi ugotovljenih povezav med vzporednimi preiskavami, ki se že izvajajo, ali
- če se v razpravah izkaže, da je treba sprožiti preiskavo v državi članici/državah članicah, v kateri se te še niso začele / v takšnih primerih lahko Eurojust npr. zagotovi lažje posredovanje dokazov, ki omogočijo organu prejemniku začetek postopka).

Ko je dosežen načelni dogovor o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, lahko Eurojust zagotovi pomoč pri oblikovanju sporazuma o ustanovitvi in razpravah – prek sodelujočih nacionalnih referatov – o njegovih najpomembnejših klavzulah. Če se o tem ne razpravlja prej, je ob podpisu sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine v prostorih Eurojusta priložnost za razpravo o prvih konkretnih korakih pri sodelovanju v skupni preiskovalni skupini.

- *Operativna faza*

V operativni fazi lahko Eurojust izrecno pomaga v zvezi z vsemi praktičnimi in pravnimi vprašanji, ki se nanašajo na delovanje posebne preiskovalne skupine, kot so razkritje, dopustnost dokazov, sodelovanje napotenih članov, usklajevanje med partnericami v skupini itd.

V tej fazi lahko vzpostavi center za usklajevanje, ki omogoča lažjo izmenjavo informacij v realnem času med izvajanjem skupnih ukrepov in reševanje vseh s tem povezanih pravnih in praktičnih vprašanj.

Del Eurojustove operativne podpore je tudi financiranje dejavnosti skupne preiskovalne skupine, ki vključuje povračila:

- stroškov prevoza in nastanitve (operativni sestanki, sodelovanje v preiskovalnih ukrepih, ki se izvajajo zunaj države izvora),
- stroškov tolmačenja in prevajanja ter
- stroškov prevoza dokaznega gradiva in/ali zaseženih predmetov.

Eurojust tudi zagotovi skupnim preiskovalnim skupinam prenosne računalnike z varnimi povezavami, varne prenosne telefone (stroški komunikacije so vključeni) ter prenosne skenerje in tiskalnike.

Več informacij lahko najdete v [JITs funding guide](#), ki je objavljen na spletni strani Eurojusta.

- *Razpustitev skupne preiskovalne skupine in nadaljnje ukrepanje*

Če to ni predvideno v zgodnejši fazi, lahko Eurojust pomagati tudi v zvezi z reševanjem sporov o pristojnosti in s tem povezanimi ukrepi. Lahko omogoči lažje ocenjevanje skupnih preiskovalnih skupin s tem, da zagotovi prostore in pomoč na ocenjevalnih sestankih ali videokonference. Financiranje skupnih preiskovalnih skupin lahko vključuje tudi financiranje ocenjevalnih sestankov v sodelujočih državah.

2. Europol

2.1. Naloge in struktura Europola

Pristojnosti Europola vključujejo organizirani kriminal, terorizem in druge hujše oblike kriminala, ki tako prizadenejo dve ali več držav članic, da je zaradi obsega, pomena in posledic kaznivih dejanj potreben skupen pristop držav članic.

Europol podpira organe kazenskega pregona držav članic z edinstvenimi zmogljivostmi za uporabo in izmenjavo informacij ter analizo in z zagotavljanjem strokovnega znanja več kot 700 zaposlenih pri identifikaciji najnevarnejših kriminalnih in terorističnih mrež v Evropski uniji in spremljanju teh mrež.

Države članice in partnerice Europola, ki niso članice EU, so napotile približno 150 uradnikov za zvezo, ki delajo na sedežu Europola. Ti uradniki zagotavljajo hitro in učinkovito sodelovanje na podlagi osebnih stikov in vzajemnega zaupanja. Dejavno sodelovanje z osebjem Europola podpira analitično delo, ki ga izvaja to osebje, in poenostavlja izmenjavo strateških in operativnih informacij.

Uradniki za zvezo sodelujejo na operativnih sestankih in usklajujejo/organizirajo nadzorovane pošiljke in čezmejni nadzor v okviru sistema dežurstev, ki deluje 24/7. Uradniki za zvezo, ki delujejo v okviru Europola, imajo tudi svetovalno vlogo in povezavo s svojimi nacionalnimi strokovnjaki, ki podpirajo ustanavljanje skupnih preiskovalnih skupin.

Da bi omogočili lažje sodelovanje, Europol od leta 2010 financira stroške službenih potovanj strokovnjakov, ki jih določijo pristojni organi držav članic in tretjih držav, zaradi sodelovanja na njegovih operativnih sestankih, na katerih je lahko ena od točk dnevnega reda tudi razprava o primernosti ustanovitve skupne preiskovalne skupine v določenem mednarodnem primeru.

2.2. Pravna podlaga - sodelovanje Europol v skupnih preiskovalnih skupinah

Osebe Europol ima lahko podporno funkcijo v skupnih preiskovalnih skupinah in lahko v okviru zakonskih omejitev v državah članicah, v katerih deluje skupna preiskovalna skupina, in v skladu s sporazumom pomaga pri vseh dejavnostih in izmenjavah informacij z vsemi člani skupne preiskovalne skupine, ne more pa sodelovati pri izvajanju prisilnih ukrepov.

2.3. Operativna podpora Europol skupnim preiskovalnim skupinam

Podpora Europol skupnim preiskovalnim skupinam ne prinaša dodane vrednosti samo v pripravljalni fazi, ampak je enako koristna v vseh fazah delovanja teh skupin.

- *Faza ustanovitve*

Europolove zmogljivosti so zlasti koristne pri ocenjevanju zadeve, saj je mogoče obveščevalne podatke in informacije v zvezi s potencialno skupno preiskovalno skupino primerjati s tistimi v Europolovih zbirkah podatkov, kar je v pomoč pri opredeljevanju nadaljnjih povezav in omogoča Europolovim analitikom oblikovanje celovitega vpogleda v zadevo in ne samo ocenjevanje z vidika nacionalne perspektive/perspektiv.

Europol ima torej vse pogoje, da:

- zagotavlja mednarodni okvir (z izmenjavo informacij in analizo),
- določi ustrezno podporo (za nadaljnjo izboljšavo obveščevalnih podatkov na podlagi izkušenj in strokovnega znanja),
- prispeva k oblikovanju sporazuma o skupni preiskovalni skupini in dogovorov ter pripravi operativnega akcijskega načrta in/ali spodbuja razpravo o taktičnih in tehničnih vprašanjih v zvezi s potekom preiskave.

- *Operativna faza*

Europol ima na voljo različne delujoče sisteme za zbiranje in obdelavo podatkov, gosti pa tudi omrežje uradnikov za zvezo držav članic ter vseh tretjih držav in organizacij, s katerimi je podpisal sporazum o sodelovanju, in lahko torej:

- zagotavlja hiter dostop do ustreznih informacij, ki so na voljo v drugih državah članicah, tj. tistih, v katerih ne deluje skupna preiskovalna skupina,
- poenostavlja izmenjavo informacij med udeleženi/sodelujočimi pogodbenicami prek namenskega varnega omrežja (SIENA).
- zagotavlja logistično, analitično in forenzično podporo

V operativni fazi lahko Europol pomaga pri vseh praktičnih vprašanjih in tistih, povezanih z usklajevanjem, ki se pojavijo pri delovanju skupne preiskovalne skupine, ter pri izmenjavi informacij v zvezi s tem.

V tej fazi Europol pogosto omogoča uporabo svojega varnega operativnega centra, ki deluje na sedežu, to pa omogoča hitro usklajevanje v realnem času med vsemi sodelujočimi akterji ter neposredno podporo na kraju samem, saj skupni preiskovalni skupini zagotavlja številna tehnična orodja.

Europol na zahtevo napoti analitike in strokovnjake na kraj preiskav ali operacij, ki se izvajajo v državah članicah in tretjih državah, ter med drugim tudi zagotovi dostop na daljavo do varnega omrežja Europola zunaj prostorov organizacije (mobilne pisarne, forenzična orodja itd.).

Najpogostejša analitična poročila Europola so poročila o navzkrižnem ujemanju, operativna analitična poročila in tehnična analitična poročila.

- *Razpustitev skupne preiskovalne skupine in nadaljnje ukrepanje*

Europol daje na voljo svoje zmogljivosti pri zaključku mednarodne preiskave ali razpustitvi skupne preiskovalne skupine, saj pomaga pri ocenjevanju, izmenjavi najboljših praks in oblikovanju seznama pridobljenih izkušenj, ki bo koristen v prihodnjih zadevah.

Tudi v tej fazi je mogoče financirati dejavnosti držav članic v okviru operativnih sestankov, zlasti v podporo novim preiskavam, ki se sprožijo na podlagi rezultatov skupne preiskovalne skupine.

3. OLAF

3.1. Naloge in pooblastila

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ima tri naloge:

- ščiti finančne interese Evropske unije s preiskovanjem goljufij, korupcije in drugih nezakonitih dejanj,
- odkriva in preiskuje resne zadeve v zvezi z neizpolnjevanjem poklicnih dolžnosti s strani članov in uslužbencev institucij, organov, uradov ali agencij, ki bi lahko imele za posledico disciplinski ali kazenski postopek, ter
- podpira Evropske institucije, organe, urade ali agencije, zlasti Evropsko komisijo, pri pripravi in izvajanju zakonodaje in politik za preprečevanje goljufij.

OLAF ima zagotovljeno proračunsko in upravno samostojnost, kar mu omogoča operativno neodvisnost.

Število prijav sumljivega ravnanja ter morebitnih goljufij in nepravilnosti, ki jih prejme iz najrazličnejših virov, narašča. V večini primerov so te informacije pridobljene pri nadzoru organov, pristojnih za upravljanje sredstev EU v institucijah, organih, uradih ali agencijah EU ali v državah članicah.

Ko OLAF prejme prijavo domnevne kršitve, najprej izvede začetno presojo, da se določi, ali je urad pristojen za zadevo in ali so izpolnjeni pogoji za začetek preiskave.

OLAF lahko začne preiskavo primera goljufije, če spada v eno od naslednjih treh kategorij:

notranje preiskave: Notranje preiskave so upravne preiskave v institucijah ali organih EU, katerih namen je odkrivanje goljufij, korupcije in drugih nezakonitih dejavnosti, ki škodijo finančnim interesom Evropskih skupnosti; vključujejo tudi resnejše nepravilnosti pri opravljanju službenih dolžnosti.

zunanje preiskave: Zunanje preiskave so upravne preiskave, ki se izvajajo zunaj institucij in organov EU, njihov namen pa je odkrivanje goljufij ali drugega nezakonitega ravnanja fizičnih ali pravnih oseb.

primeri usklajevanja: OLAF sodeluje pri preiskavah, ki izvajajo nacionalni organi ali drugi organi Skupnosti, saj omogoča lažje zbiranje in izmenjavo informacij in kontaktnih podatkov.

3.2. Pravna podlaga za sodelovanje OLAF v skupni preiskovalni skupini

OLAF lahko sodeluje v podporni funkciji v skupnih preiskovalnih skupinah, ustanovljenih na področjih kriminala, ki spadajo v njegovo pristojnost. Osebe OLAF lahko v mejah, določenih v zakonodaji OLAF²², pomaga pri vseh dejavnostih in izmenjuje informacije z vsemi člani skupne preiskovalne skupine.

Sodelovanje OLAF v skupni preiskovalni skupini se določi v dogovoru, ki ga podpišejo generalni direktor OLAF in pristojni organi držav članic, ki sodelujejo v skupini. Podpisani dogovor se priloži sporazumu o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine.

Osebe urada OLAF, ki sodeluje v skupni preiskovalni skupini, pomaga pri zbiranju dokazov in lahko zagotavlja strokovno znanje članom skupine v skladu z zakonodajo OLAF in v skladu z nacionalno zakonodajo države članice, v kateri skupina deluje.

OLAF lahko zagotavlja pomoč in strokovno znanje, potrebno za uresničevanje ciljev in namena skupne preiskovalne skupine, ki jih opredeli vodja skupine. To lahko med drugim vključuje zagotavljanje upravne, dokumentarne in logistične podpore ter strateške, tehnične in forenzične podpore, taktičnega in operativnega strokovnega znanja ter svetovanja članom skupne preiskovalne skupine, če za to zaprosi/jo vodja/vodje skupine.

Osebe urada OLAF ne izvajajo nobenih prisilnih ukrepov. Kljub temu je lahko osebe urada OLAF, ki sodeluje v skupni preiskovalni skupini, pod vodstvom vodje/vodij skupine prisotno med operativnimi dejavnostmi skupine, da bi na mestu samem svetovalo in pomagalo članom skupine, ki izvajajo prisilne ukrepe, pod pogojem, da na nacionalni ravni v državi članici, v skupina deluje, ni zakonskih ovir.

²² Kot je določeno v Sklepu Komisije 1999/352/ES, ESPJ, Euratom z dne 28. aprila 1999 o ustanovitvi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), kot je bil nazadnje spremenjen s Sklepom Komisije (EU) 2015/512 z dne 25. marca 2015, ter Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) in Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (v nadaljnjem besedilu: zakonodaja OLAF).

Država članica, kjer se izvajajo preiskovalni ukrepi, je odgovorna za zagotovitev tehnične opreme (pisarne, telekomunikacije itd.), potrebne za izpolnjevanje nalog, in krije nastale stroške. Zadevna država članica prav tako zagotovi pisarniško komunikacijsko in drugo tehnično opremo, potrebno za (šifrirano) izmenjavo podatkov. Stroške krije ta država članica.

OLAF krije stroške, ki so posledica sodelovanja njegovega osebja v skupni preiskovalni skupini.

3.3. Podpora urada OLAF skupnim preiskovalnim skupinam

- *Operativna faza*

Osebjem urada OLAF lahko sodeluje v podporni funkciji v skupnih preiskovalnih skupinah v okviru upravnih preiskav OLAF, ki so lahko:

notranje preiskave

OLAF izvaja upravne preiskave v institucijah, organih, uradih in agencijah EU v skladu s pogoji, določenimi v Uredbi OLAF (EU, Euratom) št. 883/2013 in sklepi, ki jih sprejmejo posamezne institucije, organi, uradi ali agencije EU. Osebjem urada OLAF ima pravico izvajati preglede prostorov in mora imeti dostop do vseh zadevnih informacij, vključno s tistimi v zbirkah podatkov institucij, organov, uradov in agencij. Poleg tega lahko naredi kopijo katerega koli zadevnega dokumenta in izvaja digitalne forenzične analize.

zunanje preiskave

Da bi zaščitili finančne interese Evropske unije, OLAF uresničuje pooblastila, dodeljena z (EU, Euratom) št. 882/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96, za izvajanje pregledov in inšpekcij na kraju samem v državah članicah, v skladu z veljavnimi sporazumi o medsebojni pomoči in sodelovanju ter drugimi veljavnimi pravnimi instrumenti, pa tudi v tretjih državah in v prostorih mednarodnih organizacij. Zadevne države članice v skladu z Uredbo (Euratom, EC) št. 2185/96 zagotovijo, da bo uslužbencem urada OLAF dovoljen dostop do vseh informacij in dokumentov, ki se nanašajo na zadevo, ki je predmet preiskave, in se zanje izkaže, da so potrebni za uspešno in učinkovito izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem, pod enakimi pogoji kot uslužbencem pristojnih nacionalnih organov in v skladu z nacionalno zakonodajo. Uslužbenci urada OLAF lahko izvajajo preiskovalne misije v tretjih državah, če potrebni dokazi o obstoju goljufije, korupcije ali druge nezakonite dejavnosti niso na voljo v državah članicah. Misija v tretji državi mora biti izvedena v dogovoru in s sodelovanjem pristojnih organov zadevne države in se lahko nanaša na goljufijo, korupcijo ali druge nezakonite dejavnosti na naslednjih področjih:

carina

tradicionalna lastna sredstva

poraba sredstev EU

poraba sredstev EU prek mednarodnih organizacij ali finančnih institucij ali skladov, ki jih upravljajo institucije, organi, uradi ali agencije EU

OLAF usklajuje preprečevanje goljufij na ravni EU in v tej vlogi tesno sodeluje z ustreznimi pristojnimi organi, vključno s policijskimi, carinskimi in pravosodnimi, v Evropski uniji in zunaj njenih meja, da bi zagotovili hitro izmenjavo informacij in hitro nadaljnje ukrepanje prek služb za usklajevanje boja proti goljufijam (AFCOS).

Poleg tega lahko OLAF zagotavlja strokovno znanje o zadevah, v zvezi s katerimi potekajo preiskave, ter zakonih in predpisih, ki se uporabljajo v državah članicah.

- *Razpustitev skupne preiskovalne skupine in nadaljnje ukrepanje*

Ko so vse preiskovalne dejavnosti zaključene, je treba pripraviti končno poročilo, ki naj bi vključevalo vse ugotovitve in zaključke, ugotovljene v okviru preiskave in usklajevanja. V njem je treba tudi določiti sprejete ukrepe za zagotovitev spoštovanja postopkovnih jamstev (vključno z varstvom podatkov) in pravic zadevnih oseb ter podrobno navesti vse pripombe, ki jih je zadevna oseba izrazila v zvezi z dejstvi, ki se nanašajo nanjo.

Poročilu je treba priložiti priporočila generalnega direktorja glede tega, ali bi bilo treba ukrepati ali ne. V teh priporočilih so po potrebi navedeni vsi disciplinski, upravni, finančni in/ali sodni ukrepi, ki jih morajo sprejeti zadevne institucije, organi, uradi ali agencije ter pristojni organi držav članic, ter ocena zneskov, ki jih je treba izterjati, in predhodna pravna opredelitev ugotovljenih dejstev.

Pri pripravi takšnih poročil in priporočil morajo preiskovalci urada OLAF upoštevati nacionalno zakonodajo zadevne države članice. Tako pripravljena poročila so dopustni dokazi v upravnih ali sodnih postopkih države članice, v katerih se njihova uporaba izkaže za potrebno, na isti način in pod istimi pogoji kot upravna poročila, ki jih pripravijo nacionalni upravni inšpektorji. Zanje veljajo enaka pravila ocenjevanja kot za upravna poročila, ki jih pripravijo nacionalni upravni inšpektorji, in imajo enako dokazno vrednost kot zadevna poročila.

Priloga III - Vzorčni sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine ([UL C 18, 19.1.2017, str. 1-9](#))

V skladu z naslednjim:

[Tukaj navedite veljavne pravne podlage, ki so lahko – čeprav ne izključno – iz navedenih instrumentov:

- člen 13 Konvencije o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije z dne 29. maja 2000¹;
- Okvirni Sklep Sveta z dne 13. junija 2002 o skupnih preiskovalnih enotah²;
- člen 1 Sporazuma med Evropsko unijo ter Republiko Islandijo in Kraljevino Norveško o uporabi nekaterih določb Konvencije z dne 29. maja 2000 o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije ter njenega Protokola iz leta 2001 z dne 29. decembra 2003³;
- člen 5 Sporazuma o medsebojni pravni pomoči med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike⁴;
- člen 20 Drugega dodatnega protokola k Evropski konvenciji o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah z dne 20. aprila 1959⁵;
- člen 9(1)(c) Konvencije Združenih narodov zoper nezakonit promet mamil in psihotropnih snovi (1988)⁶;
- člen 19 Konvencije Združenih narodov proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu (2000)⁷;
- člen 49 Konvencije Združenih narodov proti korupciji (2003)⁸;
- člen 27 Konvencije o policijskem sodelovanju za Jugovzhodno Evropo (2006)⁹.

¹ UL C 197, 12.7.2000, str. 3.

² UL L 162, 20.6.2002, str. 1.

³ UL L 26, 20.6.2002, str. 3.

⁴ UL L 181, 19.7.2003, str. 34.

⁵ CET št. 182.

⁶ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 1582, št. 95.

⁷ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 2225, str. 209; dok. A/RES/55/25.

⁸ Zbirka pogodb Združenih narodov, zvezek 2349, št. 41. doc. A/58/422.

⁹ Registracija pri sekretariatu Združenih narodov: Albanija, 3. junij 2009, št. 46240.

1. Pogodbenice sporazuma

Sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine so sklenile naslednje pogodbenice:

1.[Vstavite naziv prve pristojne agencije/uprave države kot pogodbenice sporazuma.]

in

2.[Vstavite naziv druge pristojne agencije/uprave države kot pogodbenice sporazuma.]

Pogodbenice tega sporazuma se lahko s skupnim soglasjem odločijo, da povabijo agencije/uprave drugih držav, da postanejo pogodbenice tega sporazuma.

2. Namen skupne preiskovalne skupine

Ta sporazum ureja ustanovitev skupne preiskovalne skupine za naslednje namene:

[Vstavite opis konkretnega namena zadevne skupne preiskovalne skupine.

Ta opis mora vključevati okoliščine kaznivega dejanja ali kaznivih dejanj, ki se preiskujejo v zadevnih državah (datum, kraj, vrsta dejanj), in, če je primerno, navedbo nacionalnih postopkov v teku. Navedbo osebnih podatkov, povezanih s primerom, je treba omejiti na minimum.

V tem delu lahko tudi na kratko opišete cilje skupne preiskovalne skupine (vključno z npr. zbiranjem dokazov, usklajenim prijetjem osumljencev, zamrznitvijo sredstev ...). V zvezi s tem bi morale pogodbenice razmisliti tudi o začetku in dokončanju finančne preiskave, kar naj bi bil eden od ciljev skupne preiskovalne skupine¹⁰.]

¹⁰ V zvezi s tem bi se morale pogodbenice sklicevati na sklepe Sveta in akcijski načrt o nadaljnjih ukrepih glede finančnih preiskav (dokument Sveta 10125/16 + COR1).

3. Obdobje, v katerem velja ta sporazum

Pogodbenice se strinjajo, da bo skupna preiskovalna skupina delovala **[navesti trajanje delovanja]** od začetka veljavnosti tega sporazuma.

Ta sporazum začne veljati, ko ga podpiše zadnja pogodbenica, sodelujoča v skupni preiskovalni skupini. To obdobje se lahko podaljša po medsebojnem dogovoru pogodbenic.

4. Države, v katerih bo delovala skupna preiskovalna skupina

Skupna preiskovalna skupina bo delovala v državah, ki so pogodbenice tega sporazuma.

Skupina bo izvajala svoje dejavnosti v skladu s predpisi države, v kateri bo v določenem obdobju delovala.

5. Vodja/vodje skupne preiskovalne skupine

Vodje skupine so predstavniki pristojnih organov, ki sodelujejo pri preiskovanju kaznivih dejanj, iz držav, v katerih skupina deluje v določenem obdobju; pod njihovim vodstvom člani skupne preiskovalne skupine opravljajo svoje naloge.

Pogodbenice so za vodje preiskovalne skupine imenovalе naslednje osebe:

Ime in priimek	Funkcija/položaj	Organ/agencija	Država

Če katera od navedenih oseb ne more opravljati svojih nalog, se takoj določi nadomestna oseba. O takšni zamenjavi morajo biti pisno obveščene vse pogodbenice, obvestilo mora biti priloženo temu sporazumu.

6. Člani skupne preiskovalne skupine

Poleg seznama oseb iz točke 5 pogodbenice v posebni prilogi k temu dokumentu zagotovijo seznam članov skupne preiskovalne skupine¹¹.

Če katera od navedenih oseb ne more opravljati svojih nalog, pristojni vodja skupne preiskovalne skupine s pisnim obvestilom takoj imenuje nadomestno osebo.

7. Sodelujoči v skupni preiskovalni skupini

Pogodbenice sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine se dogovorijo, da **[vstaviti npr. Eurojust, Europol, OLAF...]** sodeluje(jo) v skupni preiskovalni skupini. Posebni dogovori v zvezi s sodelovanjem **[vstaviti ime]** se določijo v ustreznem dodatku k temu sporazumu.

¹¹ Če je potrebno, lahko skupina vključuje nacionalne strokovnjake za vračanje premoženja.

8. Zbiranje informacij in dokazov

Vodje skupne preiskovalne skupine se lahko dogovorijo o posebnih postopkih, ki jih mora skupna preiskovalna skupina uporabiti za zbiranje informacij in dokazov v državah, v katerih deluje.

Pogodbenice za svetovanje pri zbiranju dokazov pooblastijo vodje skupne preiskovalne skupine.

9. Dostop do informacij in dokazov

Vodje skupne preiskovalne skupine določijo procese in postopke, ki jih je treba upoštevati pri izmenjavi informacij in dokazov, ki jih pridobi skupna preiskovalna skupina v posameznih državah članicah.

[Poleg tega se lahko pogodbenice dogovorijo o klavzuli, v kateri so določena natančnejša pravila o dostopu do informacij in dokazov, ravnanju z njimi in njihovi uporabi. Takšna klavzula bi lahko bila zlasti primerna, če pravna podlaga za ustanovitev skupne preiskovalne skupine nista konvencija EU ali okvirni sklep (ki že vključujeta posebne določbe v zvezi s tem – glej člen 13(10) konvencije).]

10. Izmenjava informacij in dokazov, pridobljenih pred ustanovitvijo skupne preiskovalne skupine

V okviru tega sporazuma pogodbenice lahko izmenjujejo informacije ali dokaze, ki so že bili na voljo ob začetku veljavnosti tega sporazuma in se nanašajo na preiskavo, opisano v tem sporazumu.

11. Informacije in dokazi, pridobljeni od držav, ki ne sodelujejo v skupni preiskovalni skupini

Če je treba prošnjo za medsebojno pravno pomoč poslati državi, ki ne sodeluje v skupni preiskovalni skupini, bi se morala država prosilka z zaproseno državo poskusiti dogovoriti, da lahko informacije ali dokaze, ki so rezultat izvršitve prošnje, posreduje drugi pogodbenici/drugim pogodbenicam skupne preiskovalne skupine.

12. Posebni dogovori v zvezi z napotnimi člani

[Če je primerno, se lahko pogodbenice v skladu s to klavzulo dogovorijo o posebnih pogojih, pod katerimi lahko napoteni člani:

- izvajajo preiskave – vključno zlasti prisilne ukrepe – v državi, v kateri deluje skupina (če je primerno, lahko nacionalne zakonodaje navedete tukaj ali v prilogi k temu sporazumu),*
- zahtevajo ukrepe, ki jih je treba izvesti v državi napotitve,*
- izmenjujejo informacije, ki jih zbere skupina,*
- nosijo/uporabljajo orožje.]*

13. Spremembe sporazuma

Ta sporazum se lahko spremeni z medsebojnim soglasjem pogodbenic. Če v njem ni drugače navedeno, se lahko spremembe izvedejo v kakršni koli pisni obliki, o kateri se dogovorijo pogodbenice¹².

14. Posvetovanje in usklajevanje

Pogodbenice zagotovijo medsebojna posvetovanja zmeraj, kadar je treba usklajevati dejavnosti skupine, med drugim, vendar ne izključno, zaradi:

- pregleda doseženega napredka in učinkovitosti skupine,
- časovnega razporeda in metod posredovanja preiskovalcev,
- najboljšega načina za izvajanje morebitnih sodnih postopkov, dogovora o ustreznem kraju sojenja in zaplembe.

15. Komunikacija z mediji

Če je predvideno, se pogodbenice dogovorijo o časovnem razporedu in vsebini komunikacije z mediji, ki jo izvajajo udeleženci.

16. Ocenjevanje

Pogodbenice se lahko dogovorijo o ocenjevanju učinkovitosti skupne preiskovalne skupine, najboljših uporabljenih praks in pridobljenih izkušenj. Ocenjevanje lahko izvedejo na posebni seji.

[V zvezi s tem lahko pogodbenice uporabijo posebni [obrazec za ocenjevanje skupne preiskovalne skupine](#), ki ga je pripravila Mreža strokovnjakov EU za skupne preiskovalne skupine. Pri financiranju ocenjevalne seje lahko zaprosijo za podporo iz sredstev EU.]

17. Posebni dogovori

[Vstavite, če je primerno. Namen naslednjih podpoglavij je izpostaviti morebitna področja, ki bi jih morda bilo treba posebej opisati.]

17.1. Pravila o razkritju

[Pogodbenice bodo morda želele pojasniti veljavna nacionalna pravila o posredovanju informacij obrambi in/ali priložiti kopijo ali povzetek teh pravil.]

¹² Primeri besedil so v dodatkih 2 in 3.

17.2. Upravljanje sredstev/ureditve za odvzem premoženjske koristi

17.3. Odgovornost

[Pogodbenice bodo morda želele urediti ta vidik, še zlasti v primeru, če pravna podlaga za ustanovitev skupne preiskovalne skupine nista konvencija EU ali okvirni sklep (ki že vključujeta posebne določbe v zvezi s tem – glej člena 15 in 16 konvencije).]

18. Organizacijska ureditev

[Vstavite, če je primerno. Namen naslednjih podpoglavij je izpostaviti morebitna področja, ki bi jih morda bilo treba posebej opisati.]

18.1. Prostori in oprema (prostori, vozila, druga tehnična oprema)

18.2. Stroški/odhodki/zavarovanje

18.3. Finančna podpora skupni preiskovalni skupini

[V tej klavzuli se pogodbenice lahko dogovorijo o posebnih ureditvah v zvezi z vlogami in odgovornostmi v skupini glede vložitve vlog za financiranje iz sredstev EU.]

18.4. Jezik komunikacije

V [kraj podpisa], [datum]

[podpisi vseh pogodbenic]

Dodatek I

K VZORČNEMU SPORAZUMU O USTANOVITVI SKUPNE PREISKOVALNE SKUPINE

Sodelujoči v skupni preiskovalni skupini

Dogovor z Europolom/Eurojustom/Komisijo (OLAF), organi, pristojnimi na podlagi določb, sprejetih v okviru Pogodb, in drugimi mednarodnimi organi

1. Sodelujoči v skupni preiskovalni skupini

V skupni preiskovalni skupini bodo sodelovale naslednje osebe:

Ime in priimek	Funkcija/položaj	Organizacija

[vstaviti ime države članice] je sklenila, da bo v skupni preiskovalni skupini v imenu Eurojusta kot pristojni nacionalni organ [1] sodeloval nacionalni član te države v Eurojustu¹.

Če katera od navedenih oseb ne more opravljati svojih nalog, se določi nadomestna oseba. O takšni zamenjavi morajo biti pisno obveščene vse pogodbenice, obvestilo mora biti priloženo temu sporazumu.

2. Posebni dogovori

Navedene osebe sodelujejo pod naslednjimi pogoji in le za naslednje namene:

2.1. Prvi sodelujoči pri sporazumu

- 2.1.1. Namen sodelovanja
- 2.1.2. Dodeljene pravice (če so dodeljene)
- 2.1.3. Določbe o stroških
- 2.1.4. Namen in obseg sodelovanja

¹ Neustrezno prečrtajte.

2.2. *Drugi sodelujoči pri sporazumu (če obstaja)*

2.2.1. ...

3. Pogoji za udeležbo osebja Europol

- 3.1. Osebje Europol, ki sodeluje v skupni preiskovalni skupini, pomaga članom skupine in pri skupni preiskavi zagotavlja vse storitve podpore, ki jih ima na voljo Europol, kot je določeno v uredbi o Europolu in v skladu z njo. Ne uporablja prisilnih ukrepov. Kljub vsemu je lahko osebje Europol, ki sodeluje v skupni preiskovalni skupini, če dobi takšna navodila in pod vodstvom vodje/vodij skupine, prisotno med operativnimi dejavnostmi skupne preiskovalne skupine, da bi na kraju samem svetovalo in pomagalo članom skupine, ki izvajajo prisilne ukrepe, pod pogojem, da v državi, v kateri skupina deluje, na nacionalni ravni ni zakonskih omejitev.
- 3.2. 3.2. Člen 11(a) Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije ne velja za osebje Europol v obdobju, ko sodelujejo v skupni preiskovalni skupini². Med delovanjem skupne preiskovalne skupine velja za osebje Europol glede kaznivih dejanj, ki so bila storjena proti njemu ali ki jih je storilo samo, nacionalna zakonodaja države članice, v kateri deluje skupina, in sicer zakonodaja, ki se uporablja za osebe s primerljivimi nalogami.
- 3.3. Osebje Europol se lahko neposredno poveže s člani skupne preiskovalne skupine in vsem članom skupine zagotavlja vse potrebne informacije v skladu z uredbo o Europolu.

² Protokol o privilegijih in imunitetah Evropske unije (konsolidirana različica) ([UL C 326, 26.10.2012, str. 266](#)).

Dodatek II

K VZORČNEMU SPORAZUMU O USTANOVITVI SKUPNE PREISKOVALNE SKUPINE

Dogovor o podaljšanju delovanja skupne preiskovalne skupine

Pogodbenice so se dogovorile o podaljšanju delovanja skupne preiskovalne skupine, ustanovljene s sporazumom, sprejetim **[vstaviti datum]** v **[vstaviti kraj]**, katerega kopija je priložena.

Pogodbenice menijo, da bi skupna preiskovalna skupina morala delovati dlje, kot je bilo določeno, tj. **[vstaviti datum izteka mandata]**, saj njen namen, kakor je določen v členu **[vstaviti člen o namenu skupne preiskovalne skupine]** še ni bil dosežen.

Vse pogodbenice so temeljito preučile okoliščine, zaradi katerih je bilo treba delovanje skupne preiskovalne skupine podaljšati. Podaljšanje delovanja skupne preiskovalne skupine velja za nujno, da bi skupina lahko uresničila namen, za katerega je bila ustanovljena.

Zato bo skupna preiskovalna skupina delovala naprej za dodatno obdobje **[navesti določeno trajanje]** od začetka veljavnosti tega sporazuma. Navedeno obdobje se z medsebojnim soglasjem pogodbenic lahko ponovno podaljša.

Datum/podpis

Dodatek III

K VZORČNEMU SPORAZUMU O USTANOVITVI SKUPNE PREISKOVALNE SKUPINE

Pogodbenice so se dogovorile o spremembi pisnega sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine, sprejetega [vstaviti datum] v [vstaviti kraj], katerega kopija je priložena.

Podpisnice so se dogovorile, da se navedeni sporazum spremeni:

1. (Sprememba ...)
2. (Sprememba ...)

Vse pogodbenice so temeljito preučile okoliščine, zaradi katerih je bilo treba sporazum o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine spremeniti. Sprememba/spremembe sporazuma o ustanovitvi skupne preiskovalne skupine velja/jo za nujne, da bi skupina lahko uresničila namen, za katerega je bila ustanovljena.

Datum/podpis

Priloga IV - Kontrolni seznam za načrtovanje in usklajevanje operativnih dejavnosti

1. Splošna vprašanja

Da bi zagotovili učinkovito delovanje skupne preiskovalne skupine, se lahko partnerice v takšni skupini dogovorijo – če to ni še določeno v sporazumu o ustanovitvi – o praktičnih ureditvah, ki se med drugim nanašajo na naslednja vprašanja:

cilji preiskave (kratkoročni in dolgoročni)

izmenjava informacij in dokazov: komunikacijski kanali in pogostost, npr. uporaba sistema SIENA, ki je na voljo prek Europol kot varno sredstvo za sporočanje osebnih in občutljivih informacij, ali varna elektronska pošta, ki je na voljo kot del Eurojustovih zmogljivosti;

usklajevanje preiskovalnih ukrepov: pogostost in načini izvedbe operativnih predstavitev (fizična prisotnost ali video povezava);

vloga napotnih članov: časovna razporeditev in trajanje napotitve; možne napotitve v državi, kjer deluje skupina;

upravljanje in logistika: delovni jezik, oprema (pisarniška namestitve, vozila, oprema IT, drugo), viri, osebje;

razkritje informacij in zahteve glede dopustnosti: pojasnilo v zvezi z zadevnimi nacionalnimi pravili in posebnimi zahtevami glede identifikacije, ki bi lahko bili pomembni v operacijah skupne preiskovalne skupine;

finančna podpora: vloge in odgovornosti v zvezi s predložitvijo zaprosil za financiranje in zahtevkov za povračila;

strategije pregona: dogovori o pristojnosti, vključno z morebitnim prenosom postopkov.

2. Vprašanja, povezana s kaznivimi dejanji

Partnerice v skupni preiskovalni skupini lahko obravnavajo možnost določitve dodatnih ureditev v zvezi z naslednjimi kaznivimi dejanji:

trgovina z ljudmi: posebna ureditev za podporo žrtvam;

nedovoljen promet s prepovedanimi drogami: obravnavanje vzorcev in njihova nadaljnja forenzična obravnava, vključno s kritjem stroškov;

ponarejanje evra: sodelovanje z Evropsko centralno banko in/ali nacionalnimi bankami, Tudi z Europolovo skupino za preprečevanje ponarejanja denarja;

pranje denarja in odvzem premoženjske koristi: usklajevanje sodelovanja s tretjimi državami; posebne ureditve za obravnavo finančne razsežnosti preiskav, ureditve na področju sledenja, zamrznitve in zaplembe, upravljanje in delitev sredstev med partnericami v skupni preiskovalni skupini (in, če je to ustrezno, z državami, ki ne sodelujejo v skupni preiskovalni skupini), vključno s potrebo po nujnih ukrepih za preprečevanje preusmerjanja premoženja, z uporabo obstoječih mrež (npr. mreže CARIN in drugih regionalnih mrež za odvzem premoženjske koristi);

ponarejanje: pogoji za udeležbo zasebnih strank; začetek in usklajevanje finančnih preiskav;

kazniva dejanja zoper premoženje: shranjevanje odvzetih predmetov, vključno z delitvijo stroškov za takšno shranjevanje;

kibernetska kriminaliteta: pogoji za udeležbo zasebnih strank; sodelovanje držav, ki niso članice EU.

Če je zahtevano pojasnilo različnih vrst kaznivih dejanj, je mogoče kontaktirati Europolove strokovnjake in analitike ter nacionalne referate Europolu in najti rešitve na operativnih/usklajevalnih sestankih (*glej zgoraj Prilogo II*).